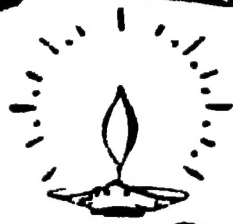

సమీక్ష

భౌతిక సాంస్కృతిక వ్యక్తపత్రిక

వ్యవస్థాపక సంపాదకులు : విద్యాన్ భుల్సు సీతారామశాస్త్రి.

సంపుటము - 17

రాజమహేంద్రవరము 16-6-94, 1-7-94

సంపుటము 39 40

ఈ సంచికలో ప్రచురించుట - - వారి ప్రచురణ

1	యంగుల రామకృష్ణ	సంపాదక - - - - -
2	..	సాహిత్య - - - - -
3	డా. రామకృష్ణ	వేషము - - - - -
4	డా. రామకృష్ణ	చరిత్రము - - - - -
5	డా. పి. జయకృష్ణ	ప్రశ్నోత్తరము - - - - -

1. 10 తేదీన ప్రచురించుట - -

సంపుటము చుదా చు 20-00

సంపుటము చుదా చు 12-00

విడి ప్రతి చు 10-00

* సంచికలో చుదా చు సమావేశమవుతుంది *

ప్రతాపరుద్రుడు

-- డా॥ పి విజయలక్ష్మి నందీట్

శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నచ విద్యాసంస్థ

అనంతపురం - 515 001

అనురుదై జన్మనెత్తిన త్రియోక్తిని మహాష్టవును
అగర్భకత్రిప్పగి భావించుట పరిపాటి బతుక్కు బ్రహ్మయను
భోలాశంకరుడును దానవులను అనాలోచించుగ వరిములనొసగి
చిక్కులలో ఉడిట నారాయణుడా రిక్కసుల ఎత్తులకు పై
ఎత్తులవేసి, వాడిత్తులను చిత్తుచేసి దేవగణములను కాపాడుట
సర్వసాధారణము కనుకనే దనుజులకా దేవుడు శత్రువై నాడు
అనురుదైను వారిట్లు లేపోలేదు అట్టివారిని ప్రేళ్ళ
పీడ పెక్కింపెచ్చును వారిలో పృథ్వీదేవి వట్టుకచే
అనురుదై నను ఎన్నదగిన గుణము చెన్నియో అరినియిందు
కిలచ్చు, వాడిని ఎత్తిమా ప్రయత్నమే ఈ వ్యాసము.

అనురాగనగరిము నందొకాడ, దెవెంద్రుడు త్రివిష్టై
శ్వర్ణమిదిమున నమస్తదేవగణములు దనను సేవించి రింభాది
యొక గణము లాటపాడలొ రిన్నలరింగి, లుక పిరి
ముని శి చెవి ఆసనయై యుడి రాజముతో వైభవసాం
ద్రుడై యున్న రిరుణమున అమరావర్ణుడైన బృహస్పతి
అట్టి రిచెంచెవాడు అనుట తపః భావ సంపన్నుడైన అ
వాచస్పతి అంబయి నిండ్రుడై శివ మదమున ప్రత్యుచ్చా
నము యకి, గౌరవ, చాటముల నాని ప్రాన్నుని అంబిక
ఉపేక్షపహించి కాతడు విన్నుడై మరలిపోయినాడు, కొంత
లడపునకె తన రిప్పదమును గుర్తించి గురు
దేవుని వాదనలకు మొక్కి, ప్రాన్నుని గాపించుకొను
తలంబుతో నాని విడిచివేగ బృహస్పతి అభ్యాసమాయచే
ఆంధ్రీక్షుడామెను, శి ఎత్తి చిన్నచొ మరలిపెచ్చెను, ఈ
విభవలయ చారిలవలన నెవరిగె యసరులు అమరా
వతిపై దాడి పెడరిరి, దేవదానవులకు ఘోర సంగ్రామము

జరిగినది. భార్గవుని తపః ప్రభావమున దానవులు దుర్విరీక్ష్య
తోతోవిరాడితలై సురలను పరాజితుల నొనర్చి వారు భీతులై
పాటి కిమలగిర్ను శిశువేదిరి బ్రహ్మవారిల కభయ
మొసగి 'మీరినొనర్చిగ గురుద్రోహమున కిది ఫలము, అతి
బలవంతులైన మిమ్ము అతిక్షీణులైన రాక్షసులు జయిం
చుట, శుక్రనారాధించి రిదనుగ్రహము బడయగల్గుటచేతనే.
మీర్పుడు ద్వష్టప్రజాతి రిదయడగు విశ్వరూపుని గురువుగ
వరించిన యభీష్టము సిద్ధించున'ని వారిలు పలికి వీడ్కొలి
పెను

దేవల విశ్వరూపుని రిడిరేగి, వానిని భక్తితో సేవించి,
రిమ యభీష్టము నెవరిగిరి, అతడందుల కియ్యకొని దేవేం
ద్రునికు "నారాయణ రిచెంచు"ను మంత్రిరాజమునుపదేశం
చెను, వానిని భక్తితో జరియించి సురేంద్రుడు దానవుల
జయించి త్రిలోకాధి యమును ఓడిను దేవగురుడైన విశ్వ
రూపుడు యాగభాగములను గైకొని దిపిజవరులను మోసగించి
అనురుల కీయసాగెను, అది యెరింగిన ఇంద్రుడు వెనుక
ముందు లాలోచింపి ఆ విశ్వరూపుని రిలలా ద్రుంచెనట రిద
కురుడుడైన విశ్వరూపుని హరిముగావించిన చెవేంద్రునిపై
కినిసి ద్వష్టవాతి అరినిపై మాత్రా హోమము గొంపం
పా అండుల పృథ్వీవాంఛించెవాడు, ప్రళయకాలాగ్ని
రింబెను యరిరుడై పై అనలకాశచేహుడై, కలట అస
ములు, వెండ్రులు మాయచించి ప్రబంధమార్తాంధిలము
నతికలించి తీక్షణములగు సేద్రముతో, రిరాశ దిష్ట్రతో
చూచిన వదన గిహ్వముతో, నిరిగినితానట్టిట్టి దేవాముతో,
శిశులనుండి ర్నిరీణములు రాల, శూలమును చేర బూని
అవరిరిగ వాడి ప్రతాపరుడు

కంసజరాసంధులవరె పీడి రాజలాంఛనుడు కాదు,
హిరణ్యాక్షి హిరణ్యకశిపులుగాని, రింస జరాసంధులు గాని
రాక్షసప్రపృత్తిగలవారేకాని, వారి స్వరూప రాక్షసులు కాదు,
కాని పృథుని స్వరూప మిందులకు విస్మయము, వాని దారుణా
కర మింకను ఇట్లు వర్ణితమైనది.

(తరువాత వచ్చే సంచికలో)

స మా లో చ న

* జాతీయ సాంస్కృతిక పక్ష పత్రిక *

వ్యవస్థాపక సంపాదకులు : విద్వాన్ బులుసు సీతారామశాస్త్రి

Retired Telugu Lecturer, V. T. J. College, Rajahmundry.

సంస్కృత సాహిత్యంలో మానవ విలువలు

— శ్రీ ఎన్. నారాయణరావు

సంస్కృత సాహిత్యంలో ఆశాదాదము కంటే నిరాశా వాదము లోకిరి చింతన కంటే ఆధ్యాత్మిక చింతన. మానవ విలువల కంటే మానవాతీత విలువలకు ప్రాధాన్యత గల దని చాలామంది భావిస్తుంటారు. ఇట్టి భావన ద్వారా పాఠకుని హృదయములో ఏ విధముగా ఇహలోక సుఖములపై వాంఛ కలుగుతుందో అవిధముగినే లోకీ సుఖములకు దూరముగా నుండవలె ననెడి భావము కూడా ఉత్పన్న మగుట సహజము. రచ్చలీరముగా పాఠ సర్వవిధ లోకీ లలాపములను చూపు ముగి భావింతురు మరియు సంసారము యుడిల పై రాగ్యమును ప్రకటింతురు. కాని సూక్ష్మదృష్టితో పరిశీలించిన చెడిల పై ఆశ్చర్యము అంభార మనియు అసత్యమనియు తెలియ గలదు. సంస్కృత సాహిత్యములో దైవచింతన మరియు ఆధ్యాత్మిక చీకెనూ ఏ పరిమాణములో ప్రస్ఫుటమగునో లోకీ సుఖ సంభోగములు మరియు మానవ విలువలను కూడా అదే పరిమాణములో ప్రాధాన్యత యివ్వబడినదని తెలియ గలదు.

“భాగ్యం ఎలలి సర్వత్ర న విద్యా సచ పౌరుషం”
అని మానవుని అద్భుతము గల జీవిత విశ్లేషణ వర్ణించడమైనదో ఆక్షేపము—

“ఉద్యోగనం పురుష సింహముపైతి లక్ష్మీః
దైవేన దేయయతి కామరుషా వదిన్తి ।
దైవం నిహత్య పురుష పౌరుష మార్క కర్మ
యత్నేన్ద్రేయది సపిన్యతిోఽప్రచోషః ॥

అన్నది సర్వకాత్రి సమృద్ధిమైన విషయం. భగవద్విశ్వాసముతో పాటు ఆత్మవిశ్వాసము, అతీంద్రియ వాదముతోపాటు ఇంద్రియాసక్తి స్వము నాప్తివాదము. అకామనస గోచరమైన అతిమానవీక లోపాలు కాయ మనోవార్యా జనిత ఆర్మకేంద్రీ కరణల సాంగత్యము సంస్కృత సాహిత్యములో తప్ప ఇతర రత్ర యి సమనుట అత్యుక్తికాది. మనషిని మనిషిగా గౌరవింపట, మనషిని గుర్తించట, మనషిని అవతల చూపుట సంస్కృత సాహిత్యముయొక్క అనన్య సామాన్య విశిష్టత యని తెలియనగును.

భాతీయ సంస్కృత రచనలు ఇరవీ జీపులనుండి మానవుని స్వరంధ్రాలను సూచిస్తూ ఇట్లు చెప్పియున్నారు -

“అహం నిద్రా భయ మైశ్వరిం

సామాన్య మేరతః పుష్కరాణాం ।

ధర్మోహి తేషా వధిరో విశేషా

ఽర్యేణ హీనం పుష్కః సమానాః ॥

మరియు ప్రతిగ్రహణ. అనగా తనకలాను విద్యనేర్చుకొనుట, ఇతరులకు విద్యావాన ము చేయుట. సత్కార్యాచరణము చేయుట. ఆస్యము చే దాని నొపరింప చేయుట. అస్యము సహాయము చేయుట మరియు ఇతరులకు సహాయము చేయుట. ఇట్టివి అనుచిరకాల. వీటి ద్వారా పరిశుద్ధుగా సహాయము చేయు సహానుభూతులతో కలసి ఉండుటగా ముందు నో లక్ష్యము చేయుచు ద్రాహ్మణుని పోషించు. అది సత్కార్య మనపుని కర్తవ్యము. ఈ పరిశుద్ధిలో ఆనందమును పొంది పుట్టిన నుండి ఎవరూ ప్రాహ్మణుడు కల, అందు సహాయుడే. తమ తమ కర్మల ద్వారా కొందరు ఉత్తమముగా గుర్తింపబడుదురు. మరి కొందరు సత్కార్య మనకల, గుర్తింప బడుదురు. ఆ ఇద్దరూ సమస్కృత సాహిత్యమున నిర్మలము మనవికల చేసి మనము విరమ. ఇది మనము సహాయుడోని పరిచ, సలహాని, మరియు సామ్య భాగించు మూలకాలము. అందుకే సంస్కృత సాహిత్యమున ప్రవేశించి దీనిని గూర్చి ఇట్లే భావించును. అప్పుడును మనముచేసిన పరిశుద్ధి నెమర్కొన పరిపి వచ్చినపుడు పొందుదాం. “సర్వే భవంతు సుఖినః సర్వే సన్తు నిరామయః. సర్వే ప్రాణి పశ్యన్తు మాచక్షురే దుఃఖభాషేత్” అప్పుడుచేసిన అవాంఛనీయ సమస్య ఎదురైనప్పుడు చూస్తుంటాం.

“సహనాథితుః సహనోఽస్మి. సహక్షీర్ణం కరిష్యామహే”. అప్పుడే మనము లోభ మోహాదిలను తోసెపుడుండో అప్పుడు చెప్పి ప్రార్థించు మోదింటుంది. “రేనోఽన్యైస్తేన యోగ భావ గుణి కర్మి భవతి”

ఈ రోజుముగా సంస్కృత సాహిత్యములో పరిశుద్ధుని హానవ పొందుదు. ఈ రోజు హానపుల పల్ల అపరిచితు మును.

ఎన్ నారాయణరావు
చార్పిర్ ఇన్ రెజిస్టర్ గురువూర్ కార్యకర్త,
గుణిపూర్ (బెంగళ)

వే మ న - స్త్రీ ధృ క్ష ధ ము

డా॥ కొక్కొండ సత్యవతి
రెజిస్టర్ రాజమండ్రి

శ్రీ. శ. గోప శతాబ్దో అంధోశాస లక్ష్మీమణి
అప్పుడు వానశోలి చేడునయోగి. మూగివలె, లిలో ఒకటి కొండపడిలో నివసింది కింప అనింతమున ప్రాంతాల పరిశ్రమించి సూక్తి పదము మరల మది వామూడు కొండలలోని ఒకరినూ ప్రేమించి నీనెపొందెడు. ప్రేమ మెదిచానప్రయోచాను ద్యులవ్వాం కిం గోర్తొచ్చి. వచ్చేనూర్చి, పుష్పనాస్త్రోచ్చి, పుష్పలచ్చి. వచ్చేనూర్చి గుప్పించి కడలను పైలసెలించుం రొల్ల ప్రగిలించుం పైప సెట్ట గుమర్చుం చేశాడు ప్రతిభాళి. ప్రభాపకీలి అయిన వేమన.

“కామకానివాడు కలకాళి కలికాడు -
కలకాళి మోక్షగాడుగాడు
కామమైనవాడు కలయౌను కలయౌను -
కలకాళిరమ “నునవేమన.”

కామయై, కలియై, కలియై సాంఘియ దుర్బీతిని ఎండిగట్టి మోక్షాన్ని కలయి కామవాడు వేమన, కలకాలంకటి సంపదలని ముం నైలింకనానికి స్పందించి అ సమాన్ని అడ్డండును అన దానిన్ని చేరుచుకొన్నా అడ్డండు పోయి, పుష్పవల్లవాడు గుర్చిర నేమయో అయి వరా ఘాటగా. కుడిల పట్టి పుష్పవల్ల వరా, ప్రాహ్మణుల ఆనంద ప్రకృతియిది. అన్నియుతలలోని వాంఛకవారాలయిది. పుష్పపద్మల దినున సేరింది. లోమలించి, మూడులయి, స్త్రీ పురుషులలోని కామని ప్రకృతియిది. అన్ని గుణి నెలల మది భవదయత్తాడు వేమన. మనపనమాడంకని సగిభాగయైన స్త్రీవారి మది నయలే అగ్నేయాత్మ పుష్పవల్ల న పద్యలనెన్నుంటినో సందిం చాడు. స్త్రీని అగ్నేస్సుకరి లవరోధంగా భావించుట నాఫ

సంప్రదాయం కాగా నాథ యోగి ఆయిన వేమన శ్రీ నిందా
పరమలై న పద్యాలెన్నో చెప్పాడు.

1. "వరుదు వక్కనైన వజ్రాలగినియైన -
రకుకు మెరుపు వంటి చిత్తమున్న
నన్యపురుష వాంఛ ఆడుదానికి వుండు ||విశ్వ||
2. తరుణి సొగసుకాని తనముని గిన్నను -
మరుని కిళల మించి మనసుపారు
పాపజాతి మనము పెట్టంగ రాదయా ||విశ్వ||
3. చిక్కనైనవాని ముక్కన గిన్నంత -
తక్కువగిను జూచి తనదు విభుని
ఆడుబుద్ధి కంటె నుం బుద్ధింకేది ||విశ్వ||
4. జూచిపరుషులకును జూజిపూషలతోడ -
పాన్పువేయునయ్య పాఠలంఘ
స్వంఠమగనిమీద చింతవిప్పులు చల్ల ||విశ్వ||
5. కలువవూలంటి కన్నులుండిననేమి -
చిలుక పిలికినట్లు పిలుక నేమి
చెరిచిదిరిచి కలిగి తేజరిల్లిననేమి -
తులువగామి నలం నెలలెంచు||
6. ఇంటిమగని జూచి ఇల్లాలు దుఃఖించి -
పెంట విటుని దగిలి పెంలడకును
తుంటైనదాని తొలగింపడెలా ||విశ్వ||
7. ఆలా మగనిమాట కిడ్డిలబువచ్చెనా -
నాడుగాడు నుడిచిపెట్టాని
అట్టి ఆరని చిరిచి లడిపి నుండుటే మేలు ||విశ్వ||
8. ఆలా పతి సౌఖ్యమునకిల -
నాలయమై ముని కాలంబగు తా
నాలాగున కొలంబు -
కొలువెనుక - య మేగదరా మే||
9. మునుగులు ఆలా మగనికి యమడూరి -

ఓర పడగపాముకుద్ది యగును
తనకుగాని యాల దానపురాలయా ||విశ్వ||

10. దుష్టభార్య తన అకలినెగాని -
పరుల అకిలెరుగ దరయవేమ
దేవెయున్నకొంప దివ్వె మల్పిన యట్లు ||విశ్వ||

11. వాదమాడి అట్టు వరుస నెవ్వరినైన -
చేరిరాదటన్న చేయవచ్చు
గడ సురాలు తెలియ పెడికాలబోలరా ||విశ్వ||

12. వాదసిరికి తిట్లు వలవన్న మొరపెట్టు -
ముందుమగినిదిట్టు మునుగుట్టు
గడుసురాలు మగని గంప చెట్టమ్మరా ||విశ్వ||

13. కానిమాటలాడు గయ్యా? సతతము -
ఎవరిగుణమరేచున్న మానవు
చక్కిచేయరాదు కుక్కతోకి -
గడుసురాలు మగని గంప చెట్టమ్మరా||

14. ఆడుదనగ రీర యది చూడగా రోత -
తలచి చూడ దనకు తానె రోర

ఎంఠవారికైన నింతియేబల్ ఘాత ||విశ్వ||

ఇలా వేమన మానవకాలంబున విరుచుక పోవడంతో
ఆగిక వేల్పుకొంతల చూదా మంటి డాడు.

15. బోటియొకరె బ్రహ్మసీటియద తన్నె -
కొమ్మయొకరె విష్ణుకొమ్మ తన్నె
నభియొకరె శివుని సగముగా చేసెరా ||విశ్వ||

ఇంకా చేసె అన్నాడిలా స్త్రీలు కలుగజేసె చెల్లాటములు -
కలు - స్త్రీలచేల నరులు చిక్కులు బుడుడు - 'స్త్రీల
నడిక వలన పిగుపోవు' - 'అది వాని చూడకుండు గెయివంగి
పశుమొదలై పైరైన' - స్త్రీల చేర్చు చుగలచే
వాకు లెచురా' - ఇంటిలోపొరు ఇంతిలెరదయా - 'మాట
వినని ఆలా మగనికి మరణాలు - చనక గాని ఆలా దానపురా
లయా' - 'పశుమగాని మూలవై రేమేమనగి పెచ్చు - యశము

చెరచుగాని యనువు వడదు' - 'భవము సాగరము - భార్యయే మకరము' - 'రూపులేని వనిత రూఢిఃతివ్రత' - 'అతను చేతి కత్తుల మరంగభామలు' - 'కల్ల సుమీసరల వలపుల్' - 'బొర, నాడుదాని నా బ్రహ్మ సృష్టించె పురుషులపాలిటి పెనుభూత మట్లు' - ఇలాంటి ఈతెల్లాంటి మాటలతో, కలంపోతెలతో చేమన స్త్రీజాతిని విమర్శించడం చూస్తే వేమన స్త్రీ ద్వేషాన్ని అనిపిస్తుంది. వేమన సంస్కారం స్త్రీనిందా పరాయణత్వ మయిందా? అని అనిపిస్తుంది. తన జీవితంలో తటస్థపడిన చేడు అనుభవానికి చేమనశ్శక్తిగతంగా స్పందించి ఇలా 'స్త్రీజాతిని దుయ్యబట్టాడా అనీ అనిపిస్తుంది, అయితే 'చంపదగిన యట్టి శత్రువు చనచేర - జిక్కినేని కీడుచేయరాదు-పొసగమేలుచేసి పొమ్మనుటేమేలు' అనగల జ్ఞానియైన వేమన కవి స్త్రీల మీదింక ఏక్ష-కార్యణ్యం కల్గివున్నాడేమిటవిపిస్తుంది. తన శ్శక్తిగత జీవితంలోని అతిచేలమైన స్త్రీసాంగత్యంకల్ల మొత్తం స్త్రీజాతంతేనే ముగియమిర్చి ఇలా నిరసించాడా అన్న భావము కలుగుచుంది.

అయితే వేమన స్త్రీలపట్ల ఉదారభావాలు లేనివాడు, ఏడుగు గట్టిన నాల్ ద్వేషికాడు అనిపించే పద్యాలు కనిపిస్తాయి.

'ఐనదానికింక కాని దానికినై న -

నాడువారి మాటలాడుమన్న

సాహసమున పెక్కులాహలు దనురురు' ||విశ్వ||

లోకంలో స్త్రీలకీలాన్ని విచారించి విర్ణయించమంటే ఊహలపై ఊహలు పన్ని స్త్రీ జీవితమంతా ఏకంకమయి చువి విశ్చయం చేస్తారు, వెనుకాడని ఎలాంటి నిందలనైన ఆరోపిస్తారు. అట్టి వారిమాటల్ని సమకూడదు' అని సమాజాన్ని హెచ్చరించాడు వేమన.

'తగిన కులజాడైన రనయెత్తు ఛనయైన -

పరమిషునేల : ద్దపచ్చ

పరమరాధ్యి చూడ నొరులనంటడు సమి ||విశ్వ||

'మానధనము ఛడచు మరిపుణ్యవతియైన -

బూనిపతికిభక్తిపొసగ జేయు

లోన మెచ్చుచుండు లోగుటు గినవరి ||విశ్వ||

'పడచు నిచ్చు నరని.. గడుపు చల్లచేసి

ఘనత నిడుచు నడువ

నీరనతడు నాలిముచ్చు' అన్నాడు వేమన.

'పేదవాడు యైన పెంటికిచ్చెదననిన -

పైడినడుగరాదు పరుసముననీ

పైడిగొనుట పెంటిబట్టిన యల్లయా.'

తాను పేదవాడే అయినాసరే తన పిల్లనివ్వడాన్ని

పైడి నడిగితే అది

కన్నకూతురిని చెరబట్టినట్లే !

అంతటి పాపానికి ఒడిగట్టినట్లే ! అని

ఆగ్రహోదగ్రంగా పల్కి -

దబ్బుకి అడుదిడ్చి అమ్ముకోవడమనేదాన్ని

సాంఘిక దురాచారంగా భావించి ఈ కన్యాకుల్కప్రథని-

స్త్రీలపట్ల జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని బలంగా ఖండించినవేమన స్త్రీ ఒనహిరై పీ కాకుండా ఎలాపోతాడూ అనిపిస్తుంది. వేమన స్త్రీ దృక్పథంలోని విభిన్న భోరణులు ఇలా పై చూపులకి కానవచ్చి మనల్ని ఆయోమయంలో పడేస్తాయి.

చేమన సమస్త భోగాలనీ అతిగా అనుభవించి కోపి చివరికి సర్వసంగ పరిత్యాగంచేసి సన్యసించినవాడే అయినా లోకాన్ని మాత్రం సంసార యోగంలో సద్గతిని పొందమనే ఉపదేశాన్నే యిచ్చాడు. గార్హస్థ్య ధర్మానికి ఇలా ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చి శీలవతి, అనుకూలవతి సద్గుణవతి అయిన భార్యని దేవత అంటూ ప్రస్తుతిస్తాడు.

తాను దోధించే కుటుంబ జీవనసరళికి హావి కల్గించే వేశ్యలని జారిణులనీ, గంపగియ్యాకులనీ మాత్రం వేమన చాలా నిరసించాడు.

వేశ్యావృత్తి వేశ్యలైన స్త్రీలను అభిగతిపాలు చేయడమే కాకుండా తోటి స్త్రీలనే కన్నీటిపాలు చేస్తుందనేదే వేమన బాధ.

వేమననాటి సంఘంలో సంఘసేవికలైన బసివిరాండ్రు, నంతలలో వ్యభిచరించే బసివిరాండ్రు విరివిగా వుండేవారు. అనంతపురం జిల్లా ప్రాంతాన తొలిచూలు అడిదిడ్డు పెళ్ళిచేయ కుండా దేవుడిపేరున మీదుకట్టి బసివిసివేసే అవారం వుండేది. అ బసివికి జరుగుదాటు కిసీనం రుక్తి ఆ ప్తిలో భాగమువేసి, అయితే వేమన నాటికి ఈ బసివివ్యవస్థ చిలకట్టిడిని త్రోసి రాజని మర్యాదాభిప్రాయించి కిసీనం పెచ్చి వ్యభిచారిణిగా మారిపోయింది ఈ బసివిరాండ్రుకి లోడుగా వేవదాసీలు. వాడి వదినెయగ వాసికెక్కిన సంసారిసానులు, చొమరీ మాలమది గాది భోగిపు స్త్రీలు ఎందరో వుండేవారు. వేమన్న వేటు వీరి పైనే వాడిగా పెడింది. అంతేగాని మొత్తం స్త్రీజాతిమీదంతా కాదు.

‘అదరెగిన మగువ అనుపెట్టి చనుపెట్టు—
మూలముతోడ మగిని మోహ మెరుగు

విడునిచ్చె గుణము వెళ్ళరానెరుగురా ||చిక్క||
అంటూ వెలసిన అడవెందిలో ఎచ్చేవాచేశాడు చేచున,

“చిడిపునిండ చిడిపు గింపలో జెట్టచి —
కన్నుమూసినీడు కన్ను బ్రగె
వారికంత చిడుని వలచునా యూరిచి ||చిక్క||

“భూసపోగుపెట్టి పెరుచుని ముడమెక్కు—
కన్నులాల్చి వారికంత చేరి
రసకు రంగువాని రుచియిది చుంపరా ||చిక్క||

వేళ్ళల నయగారిపు మాటలు ముప్పు విడుచుట కాదు, వారిజనిరకి ఫణం మీదే చూపు. ఇల్లా వాచిపెట్టే లోకే దరిచేర గీడు. వారికంతలా మోహపెట్టి మోసం చేస్తాడు. అని వేమన హెచ్చరికలు చేశాడు. ఇంకా అంటూంటా చేరని.

‘సంతకపిడి నా ము ఎరుండిలి ఒలము’ —
‘పడిచి నెచ్చు అంప ఒంగారమోపించు’ —
వారికంత పెళ్ళి ముచ్చ మేలింతురా —
పొండవేసి ధనము పెట్టుకొనక —

‘ప్రీతిలేని లంజ ప్రేత వాహనమయా’
ప్రీతిలేని లంజ ఘోరకీ’ —

స్త్రీ కేవలం పురుషుడికి భోగవృత్తంగా, విలాసవిస్త్రువుగా పడి ఉండడమూ వేమనకి సుతారాం గిచ్చుకు బ్రతుకుచున్న కోసం పదుపుకొత్తిరి చేల్చిన మెరులని హేయమైన ఆ వృత్తిని చిదనాడ మన్నాడు వేమన చాలాకి పీళ్ళు మోసికొని అయివా బ్రతుకున్నాడు, కాయాన్నికాని కాయుష్షాన్ని పెట్టు కొని పెట్టుకొని బ్రతుకున్నాడాని అయ్యాకా వేమన వేళ్ళలకి హింపు గుంపాడు.

ఇంకా చుసం ఓ మూల ముందోచారి. పురుషుడు వేళ్ళని నొంత ఆస్తిలా ఇచ్చుల పచ్చెగట్టు అనుమించవచ్చు. వేళ్ళ ఆ అనుభవానికి ప్రతిగా — తన శ్రమ ఫలితానికి కిమిచ్చగా ఫలాన్ని ఆపేక్షిస్తే అది వేమన రింటగింపు అయింది, అందుకే వేళ్ళని ధనపితాచిగా వర్ణించాడు.

స్త్రీలలోని కాముని ప్రవృత్తిని, విచ్చల విడితరాన్ని, అపిసీతినీ, గియాళిలనాన్ని సహించలేక వేమన వాచిశాల కాంఠలలోపాలు ఛాచ్చురాండ్రినీ, కలహరించులనీ, గింప గయాళుల్నీ — ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే నైతికపరసం చెందిన స్త్రీలనందరినీ గిరికరాచేసి వాతేసినట్లుగా తన పద్యా లలో గిర్కించాడు. ‘గుణము కలియున్న కులసతి నెవ్వరు నొందచేయరెయి నీతి చూచి.’ ఆని చులకాలంని ప్రస్తుతించాడు వేమన. ‘శలము’ల నుండరి తన యారై నను స్వర్గమేల? — ‘మగనిడీచి ఛక్తి మానకుండిన కాంఠ — మూడురొకముల ముక్తిగినును’ — ‘గుణపతిగల గృహము నోము నొందిం చును —

‘చిండు చిచ్చె చెలగునట్లు’ —

‘ఒకడు కిలయైన చుర గుణతి —
గుణము మెల్లయోటియేము’

‘అనుకూలవతియైన ఆటపూల లెప్ప’ —
వలపు కలిగిన వనజాక్షి

అధరం పంచదారకుప్ప. పాలలప్ప. చూత ఫలరసం,
జంటి సమానం.' అన్నాడు వేమన.

స్త్రీవేళయై పురుషుడిని ధనానికై పీడింపడమే కాదు.
స్త్రీ భార్యగానూ జీవన భృతికోసం - అర్థిస్త్రోమతుకోసం
బట్టపై పూర్తిగా ఆధారపడమూ వేమనికి నచ్చదు. అందు
వల్ల ఏర్పడే ఇబ్బందిని ఇలాచెప్పాడు వేమన.

‘మగిని కలిమి బలిమి మగువకు బలంబు -
కలిమి లేని మగడు కాసుగడు
పనికిరాని మగిని పాటించి చూడదు ||విశ్వ||

“కూలినాలి రెచ్చి గుల్లాము పనిచేసి -
రెచ్చిపెట్ట నాలు పెట్టుమిండు
లేమి చిక్కుచిట్టని వేమారు తిట్టను. ||విశ్వ||

“కలిమి కలిగెనేని కాడుగా జూతురు -
లేమిచే చిక్కి రేపిరేని
మదిను పంటి వాని మాలగా జూతురు ||విశ్వ||

“కలిమిరాదు మగిని కామిని చూపెను -
లేమి చిక్కునాడు రేపిరేమి
మనిన మగినినైన మదిమంగి జూచును ||విశ్వ||

పెట్టిపోసిననాడు పెట్టుకొని - పెట్టుపోయి లేనినాడు పది
తిట్టించి - అర్థిరేగా కట్టలపై ఆరబడి జీవించే స్త్రీల
దౌర్భాగ్యస్థితి లొంగల్పబడి వేమన్న ఆకాంక్ష. శ్రమైక జీవన
సౌభాగ్యస్థితి స్త్రీలు గుర్తించాలన్నది వేమన్న అభిమతి.
కలిమి లేములా కలిపి పంచుకొనేది నిజమైన గృహిణి వేమన
దృష్టితో ‘పెద్దయైన రే. చూడు పెండ్లాము గుణము’ అని
చెప్పిస్తున్నాడు.

మానవ సంఘంలో స్త్రీ అంటే చులకనభావం నేడే
కాదు వేమననాడూ వుంది. దృఢంగా వేరూని నిల్చిన ఈ
పురుషాధిక్యపు అహంకారాన్ని వేమన తీవ్రంగా ప్రతిఘటించి
చాడు. స్త్రీపట్ల చవసానుభూతిని, అర్పివావాన్ని ప్రతిఘటించాడు.

“పుణ్యమంత గూడి పురుషుడై జనించె -
పాపమంత గూడి పరిగెనె సతి
కష్టపు సతి యని కను వారు లేరయీ ||విశ్వ||

స్త్రీపట్ల అనాదిగా సంఘం చూపే వివక్షి వేమనకి విసుగు
కల్గింది. అగ్రగణ్యులనే పుట్టినా-అదీ బ్రాహ్మణవంశం
లోనే పుట్టినా-స్త్రీని కూడ్రులలో జమచేయడం -యజ్ఞోపవీత
ధారణ - మోక్షయనంలకి, అనర్హులనడం వేమనికి సమ్మతం
కావదు. చల్ల కూడ్రులైతే మరెవరూ బ్రాహ్మణుడెట్లా
అపుతాడంటూ తర్కంలేవ నెత్తాడు వేమన.

“తారగన్నోతల్లి తమ కండ్రికినుతల్లి -
తన్ను గిన్న తల్లి చల్ల చల్ల
చల్ల కూడ్రురాలు - తానెటు బాపడు? ||విశ్వ||

“చల్ల గన్నుచల్ల తనచల్ల పినచల్ల - -
కండ్రి గన్ను తల్లి తాత తల్లి
యెల్ల కూడ్రులైరి యేటి బాపడు తాను!” ||విశ్వ||

“జనన మరణములను సంధ్యత్రాడును లేదు
సంధ్యత్రాడు లేదు జనని కెపుడు
తల్లి కూడ్రురాలు తానెట్లు బాపడు?” ||విశ్వ||
ఇలా ఎరిగికోలాడాడు వేమన.

లోకంలో స్త్రీ పురుషులకి - సంసారంలో భార్యభర్తలకి
సమప్రాధాన్య ముండాలి. అదే ఆదర్శ జీవితవిధం. అన్నదే
వేమన దృష్టి.

“స్త్రీల పెదవులందు ఆశవాడిగిన అయ్యలే ముత్తులు” -
మంత్రమెల్ల మదిపె ముఖరాజముగోరి.

పల్లు మొరైకొనెము నెరుగిరిటః
ఉదివి జూచి పరిమ యోగమును మరచును
“సతుల బడయనేల సుతుల బడయనేల? -
వెంట బడగినేల? వెరితనము
నేలవీడి రాయి నెత్తినట్లు ||విశ్వ||

అని అదిని అన్న వేమనే ఆ తరువాత పూర్ణజ్ఞానిగా మారాకా
స్త్రీని తన ముక్తి మార్గానికి అడ్డుగా భావించిరాదని పురుషు
డికి హితవు చెప్పాడు. యోగులవలెనా, సన్యాసుల కయినా
మరీమార్గం ముక్తికాంతా సంయోగమే ఏదా! అది కులకాంతతో
చేస్తే సరిపోయే అని చమత్కరించాడు.

“జడలు కట్టనేల సన్యాసి కానేల -

ఒడలు విరుచుకొనేడి యోగిమేల -

ముక్తికాంత బట్టి ముద్దాడనే ఏదా! ||విశ్వ||

మోక్షం మీది ఇచ్చితో పత్నిని వదల కూడ దిన్నాడు.

‘ఇంద్రుడై నను గాని, చంద్రుడై ననుగాని -

నంది దుర్గమెక్కి నాతితోడ

పొందు బడకి ముక్తి పోరాదెననయా ||విశ్వ||

మోక్షం కావాలని కోరుకొనే వారెవరియినా సరే ఎంతటి
వారైనా సంతోషమే దుర్గవీధిలో పరిస్తూ భార్యనహితుడై
యండి కూడా కామవికార క్రియకి లోనుగా ముక్తికొరకు
ప్రయత్నించాలి’ అన్నాడు వేమన.

‘కరికకాయలు దిని కాలే దిగగట్టి -

కాంతవిడుచుకెల్ల కాని గుణము’ అన్నాడు.

భార్యని విడిచిపెట్టిన వాడికి మర్యాదా మన్ననా పుం
దవు. అన్నమా పెట్టమి, అన్నాడు వేమన.

“అటలేనివాడు ఆశనమందనివాడు -

కాని వీనమేని గనని జనులు “

“రంటి మంట చే కాదునికాల్సి -

పెంటి కొమిరేమి పెట్టవేల్పు

పెంటి బాసిన యట్టి పెచ్చు గలకొకొ ||విశ్వ||

పడతిమేల కొడు పడతి మోసెనొడిడు

“పడతి నెవను పెట్టి తీరె నొడిడు

పడతి కొరికిట్లు పొహట్లు పడిరయా || విశ్వ ||

అంతాని తోయజాక్షిమిడుమి దొర ఎవ్వరును లేరట!

అలి ప్రాధాన్యం గుర్తించే సాక్షాత్తూ త్రిమూర్తులే తమ
పత్నులకు గులాములై నారన్నాడు వేమన.

“స్త్రీ నెత్తిని రుద్రునకును -

స్త్రీనోటను బ్రహ్మకెచ్చుడు పిరిగుల్కంగా

స్త్రీ నెరి రొమ్మున హరికిని -

స్త్రీ నెడపగ గురుడవన్న చేవరి వేమా!

ఇల్లాలున్న ఇల్లుస్వర్గంకంటే ఎక్కువయిందన్నాడు వేమన.

“ఇంటియాలు విడిచి యెట్లుండవచ్చురా

సిగుణవంతురాలు సిదితి యై యుండిన

బుద్ధిమంతులగుచు బుద్ధియొప్ప -

స్వర్గమేటి కింక సంసారికిలను!

‘పనస తొనలకన్న పంపదారికన్న -

జంటి తేనె కన్న జిన్ను కన్న

చెరికు రసముకన్న చెలిమిఎల్పయా”

అంటూ ఊరిస్తాడు వేమన.

ఇంచా వెప్పిన వేమనే ‘ఒడువ వలయు నాలిని విధము
చెడిన’ అని నిష్కర్షగా అన్నాడు.

అయితే పురుషాధిపత్యం నెలకొనియున్న సమాజంలో స్త్రీ
పరినానికి కారణం ఎలాచూసినా పురుషుడే అన్నది చెమన
పిశ్వాసం. ‘లియెప్పిన సతి యొప్పును’ ఇదీ వేమన
స్వరం

‘ఒరులో ఒక్కపెత్తిగ పరుని ఒట్టియె యగు -

చాసియగును మగని ఒట్టియె

ఓ ప్తవర్తనంచె పడిచుల యందుండ ||విశ్వ||

అందుచే ముందుగా పురుషుడు ఆదర్శవంతుడుగా మారాలి
కాంతనైపుడు కింటికి రెప్పగా కాచుకోవాలి. అలా ‘కావలేని
నాడు చాపవలయు’ అని తెగేసి చెప్పాడు వేమన.

‘వేదవృద్ధి ఉవిద చెల్లాటమును నొప్పు’ - ‘అడువాండ్ర పేదవృద్ధి గీదొనర్చు’ - స్త్రీని అదుపులో పెట్టుకుంటే సమ యానుకూలంగా చెలరేగుతుంది స్వైరిణి అవుతుంది. అన్నది వేమన సిద్ధాంతం.

‘పెరిటి చెట్టు పెట్టి పరికింపకుండిన -

వెలుగుదాటి తీగ వెడలబారు

అదుదాని గుణము అటువలె నుండురా ||విశ్వ||

“జాలలోనుండి స్త్రీల వీధులవంక -

జూడనీయరాదు సుమ్ము వినక

చూతురేని యట్లు చేటులు మూడురా ||విశ్వ||

అందుచేత భార్యని ఒడ్దికగా తన కనుకూలంగా మార్పు కోవాల్సిన నైతిక బాధ్యత పురుషుడిదే నని వేమన ఉవాచ.

పుని స్త్రీపై వేమనకున్న గౌరవం అదిరిం వింతువుపై పోదు.

‘విధవరాలిరేల పెండిగొలుసు’ -

‘ముండమోపి కేల ముత్యాల పాపట -

వన్నిలెల్ల పుణ్యసతికి’ గావి -

‘పోవు పేరంటమునకు తొచ్చు ముండ’

విరంతువు జుత్తు తీయించుకోకుండదం, పేరంటాలు - పెత్తనాలు చేయడం కలికాల మహాత్మ్య మని వాపోయాడు వేమన.

స్త్రీఅబల ఎన్నటికిని పురుషునితో సాటిగాదు, ‘వీధిలోను దిరుగు వెలది పురుషుడెవరే?’ అని ప్రశ్నించాడు వేమన.

స్త్రీ అంటే అలా - భార్యమాత్రమే కాదు. స్త్రీకి మహా రూపమూ వుంది. అదే తల్లిరూపం అదే ముఖ్యమయింది. ఎంతటి వాడయినా ఎవరయినా ఓ అమ్మకడుపునపడి పెరిగి పుట్టవలసినవాడే గదా !

‘కావుకాపు మంచుకరుణకై యేడ్చె -

శిశువు చేరదీసి చి తమలర

పాలనిచ్చు పదతి పుణ్యాత్మరా!

కన్నతల్లి కరుణఘనారా’ ||విశ్వ||

అంటూ వేమన స్త్రీలోని మార్పిడియూపానికి తై మోడ్చాడు.

పత్నీ విషయకమైన ప్రేమ మాత్రం ఎన్నటికీ మర్యాదతో కూడి ఉంటుందన్నాడు వేమన.

“కాతిపై ప్రేమ నానాటికిని రోత -

జ్యోతిపైని ప్రేమ చూడగాను

మాతపైని ప్రేమ మర్యాద యొనెపుడు’ ||విశ్వ||

‘తల్లియేడ్వ వినక తన అలావగచిన -

జాలినదెడు వాడు జడుడు సుమా

తాతమ్య మెరుగ నోరని పశువు.

అని వేమన భార్యకంటే తల్లికి ఎక్కువ ఉన్నత స్థానాన్ని చ్చాడు. భార్యకాదు తండ్రియినా నరే తల్లి తర్వాతే. ప్రథమ మున మార్పిడివలన అదపడి జనకుడుగును’ తల్లిభూమి మీద కన్పించే దేవత. అందుచేత తల్లిని తండ్రికంటే ఎక్కువగా పూజించాలన్నాడు వేమన. తండ్రి అజ్ఞాపించినానరే తల్లికి హాని కల్గింద కూడదన్నాడు.

“తండ్రి మాటవిని తల్లిని తెగటార్చి -

పరశురాముడేమి ఎలముగనియె

నిలువన్ పోకమలయాద్రి నుండదా;

ఎల్లరికి పుట్టుకతాపు తల్లి.

పరశురాముడు తండ్రిమాటపై తల్లిని వధించాడు. ఫలి తంగా చిపరికి అశేషరాజ్యమూ దానంచేసి మలయపర్వతం మీద తలదాచుకోవాల్సిన వచ్చింది.

“తల్లియున్నప్పుడె తనదు గారాబంబు -

లమె పోవ తన్ను అరయెవరు’

‘విష్ణువర్య తల్లి’ -

‘అ హరియే తల్లి’ -

‘తల్లిసుమీ పంచాక్షరి’

అంటూ వేమన లిల్లిని సాక్షాత్తు దై వస్వరూపిణిగా చెప్పుకో మన్నాడు లిల్లి అంటే కేవలం ఏ ఒక్కవ్యక్తికేకాదు. అసలు ఈ ప్రపంచానికే-నమస్త సృష్టికి పుట్టుచున్నతావు. లిల్లి నెరిగితి దైవాన్ని ఎరిగినట్లే.

“తల్లినెరుగువాడు దైవంబు నెరుగును .
మన్వనెరుగువాడు మిన్వనెరుగు
మన్ను మిన్నేరిగినా తన్ను తానెరుగురా’
అ తన్ను తానెరిగితే ఆత్మన్వరూప
సాక్షాత్కారం పొందినట్లే :
‘అంతరంగియెల్ల నావిశక్తి యెరుంగు’

హృదయాన్ని పాలించేది ఆదిశక్తి. ఆ ఆదిశక్తి స్వరూ పిణే, ఆ దేవ దేవి - ఆ ఆదిశక్తి ఇలలో వెలలో వెలసిన తల్లి. దైవస్వరూపిణి అయిన లిల్లికి వేమన మ్రొక్కులిడి నాడు.

—0

‘ఇండియా టు డే ఎత్రిబుట్లోవి’

‘చలిమంటలు’ కథానిక - ఒక పరిశీలన

- డా॥ రామిడుగు వెంకటేశ్వరశర్మ

ఇకపై మొదట శతాబ్దంలోకి శా.పూ. 1000 చుట్టూ కాలక్రమంలో జీవితాలను, చి.పూ. 500 మనస్తత్వాలను, సంపదనాలను ప్రతిబింబింప చేసే కథలు పుట్టినవి. అతిథిలలో ఆధునిక కథల జీవితాలనూ, నడిన - చి.పూ. వాతావరణాన్ని చిత్రించే కథలు-చి.పూ.రామాయణం వరకు. అందులోనూ మహానావంతల సర్వనారాయణ చార్మరి ఆంధ్రపురాణం లోని శారవాహనపర్వంలోని గుణాధ్యుని కథను స్ఫూరించిన కావ్య హోషుపట్టాన్ని స్ఫూరించేసే కథానిక రావడం మరీఆశ్చర్యం. ‘అక్షరంలో అంతరంగం’ పేరిట ‘ఇండియాటుడే’ అతిక వారి వారిక సాహిత్య సంచిలో పరిగ్గా ఇటువంటి లక్షణాలు

గల కథానికే వచ్చింది. ఆ కథానికపేరు ‘చలిమంటలు’ రచయిత, నవాబరావు.

ఇందులో కథానాయకుడు పరంజోయతి. ఇతడు భావవికా ప్రేమిడు. విశేషించి భావకవి. ఆంధ్రాంగ్ల సాహిత్యవేత్త. ప్రసిద్ధి సూర్య చంద్రులు. పువ్వులు. పక్షులు - ఈరవి కవిత్వా వస్తువులు. వీటి పుష్కల బంధాలతో చిత్రించడానికి ప్రయత్నించేవాడు. ఈరవి రచన రేపలపల్లి కృష్ణశాస్త్రివంటి వాళ్ళకే ఆదర్శప్రాయమైందనీ, ఈయన రాయప్రోలు నాయుని వార్లంబు మంచి మిత్రుడనీ ఈ కథానికా రచయిత కల్పన గావించాడు ఎంతై దేవునిబడిన ‘వయస్సుగలిగి చిత్తురు వివాపియైన ఈ పరంజోయతి రచనలలో దేశసక్తి, తర్జున తన విశ్వజనీనక. గుండెలో తీయనిభాషను రేకేత్తించే విషాద సన్నివేశాల చిత్రీకరణ కనిపిస్తాయని ఈ కథానికా రచయిత తెలిపారు అయినా అదేమి చిత్రమోరాని. పరం జోయతి - తన రచనలు పదిష్ కావడానికి, చేయడానికి ఒప్పు ఓనే వాడేకాదు. సాహితీ సభల్లో కేసేలం ప్రోగ్రామే రప్ప కవిగా ఎన్నడూ పాల్గొనే వాడేకాదు. పైగా ఈ పరంజోయతి మొదట్లో బాగా బ్రతికినవాడే. కవిత్వావ్యసనంవల్ల, చొల్లిగా రొంగుం తెలియనిపోవడం వల్ల ఆ ప్రిపాస్తలన్నీ పోగొట్టుకొని హీనంగా జీవించాడు వాటిరోపాడు ఈరవి వ్రాసేటప్పుడు గల బ్రతుకపైను చూడ అప్పులవాళ్ళు ఎత్తుకొని పోవడం వల్ల చాలా ఎనింగ కాంం వెళ్ళబడ్డారన్నాడు.

ఈ పరంజోయతి రచనలు - గుర్తాయని ఒకరైలు పెన్స యన ద్వారా హైదరాబాద్ ద్వారా హోల్లోలోని ఒక సాహితీవ రెగ్యులర్ ముద్రా తెలిసింది. ఈ కథ రెగ్యులర్ ముద్రాగా ప్రచురించేటప్పుడు ఉండే ప్రముఖ సాహితీవేత్తలైన శివారెడ్డి, నడిర, శా. అబ్దుల్, కీలా.వి, ఆచారాజు, టల్లా, విశ్వం ముగ్గురు వాళ్ళన్నా వాటిత కల్పించడం పెన్సలేగా ఉంది ఈరచనలో ఆర్థిక ముందర్ల సమాధికి చిత్రీకరణలో చచ్చిని పాహిత్య వాతావరణాన్ని చూడమే కాకుండా, ఈ కథానికా రచయిత చూడ ఒక పెం బరై, ఆ పరంజోయతి జీవన గమకానికి చందాలు మేనుకొని

అర్థిక సహాయంచేసి, ఎట్టివైతే ఆయన రచనల సేకరణ కార్యక్రమాన్ని, రూపిషయంలో ఆయన్ని ఒప్పించే భారాన్ని క్లబ్బువాడు నకు లుగించినట్లుగా కల్పన చేయడం కూడా సముచితంగానే ఉంది

ఈన అప్పును తీర్చి అప్పులవాడి నుండి తన రచనలను తెప్పించడానికి సిద్ధపడిన క్లబ్ మెంబరును (ఈశిధానికా రచయిను) అంత క్రితం రాత్రి చలిమంటల వేసుకుందాం రమ్మని పంజోజ్యోతి పిలిచి ఈనకర్తగల కవిల చిత్తుప్రతుల బ్రంకు పెట్టెను అటునుండి దించి మిగిలిన కవితలను కూడా పదివి దగ్గం చేశాడు హృదయ విదాంబమైన ఈ స్పృహని చదువుతుంటే ఎవరికైనా అంధపురాణంలోని గుణాధ్యుని కథ గుర్తుకు వస్తుంది.

గుణాధ్యుడు హలహక్రవర్తి అ స్థానంలో మంత్రికవి పండితుడు. సంస్కృత భాషను హాలునికి నేర్పే విషయంలో తోటిపండితుడైన శిష్యులతో ఓడిపోయి అంకు ముందు అనుకున్న ఎప్పందం ప్రకారం స్వదేశాన్ని, మార్కభాషనూ వదిలి, రాజ్యాలకు వెళ్లి, అక్కడ పైశాచిక భాషను సృష్టించి అందులో 'బృహస్పతి' అనే కావ్యాన్ని వ్రాశాడు ఈన కృతిని శిష్యుల ద్వారా హాలునికి అంకితంగా పంపాడు హాలుడు భాషాబహిష్కృతాన్ని మార్తమే చూపి 'గుణాధ్య' గ్రంథాన్ని తీసుకునివచ్చాడు. అప్పుడు గుణాధ్యుడు బాధపడి ఈన శిష్యుల సాయంతో ఒకవోట అగ్నిని ఏర్పరచి కవిరగిల ఒక్కొక్క ఆసును చదివి ఆ అగ్నిలో హోమం చేశాడు. ఈ కావ్యహోమ ముత్తాన్నే మధునాపంతులవారు అంధపురాణంలో ఉన్నది కట్టేలా గంభీరంగా పేర్చింపారు ఇలా:-

సీ॥ "చినుకు పూసలు కిన్నుగొనలు కిప్పుమనుండ

తడవి గిద్దపిడి శిష్యుడు పరించు

అరవంచు మొగము తామర మంచు మూయగా

కృతగంభీరర నాలకించు గురుడు

కితలు కల్పనములు కలగింప నచ్చెరువడి మెచ్చి

విను పశుపక్షి విరతి

ఈనపిపాసను నాల్కా కొనలు చాచుకొని

దేచుకొనియుండును చిత్రావ్రకోట వహ్ని

పట్టు చదివిన అనునావాద్యుడిందీ

అహుతియొనర్చు నగ్ని కుంచాంతరమున

అదియె శామిత్ర వహ్ని, అల్లకదె శమిత,

అవుర పశుపగునేమొ కావ్యప్రతిష్ఠ'

చివరకు హాలుడీ విషయాన్ని తెలుసుకొని గుణాధ్యుని హోమాన్ని ఆపుచేయించాడు. గుణాధ్యుడు తన కావ్యాన్ని హాలుడు స్వీకరించలేదని హోమంచేస్తే ఈ పంజోజ్యోతి కేవలం నిర్లిప్తతో, నిరాశతో తన రచనలను చలిమంటలు వేసి నెలంతో దగ్గించేశాడు.

చివరికి ఈకథలో ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే ఆ క్లబ్ మెంబరు పంజోజ్యోతికి చెందిన అప్పులవాడి (శరభయ్య) దగ్గరికి వెళ్లి బాకీతీర్చి అక్కడి కవిరల బ్రంకుపెట్టెను తెరిచి చూసేటప్పు టికి అందులో కవిరల కాగితాలు లేవు సరిగదా దాని నీండా బొద్దింకలూ, పిల్వర్ యాండ్స్ ఉన్నాయి.

విజాయతీని చంపుకొని, విబద్ధులకు నీళ్లు వదలి, కీర్తికోసం పాకులాడి క్షణానికోదేషం చూర్చుకొనే (కొంతమంది) రచయితలన్న నేటిసాహిత్య లోకాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకొనిచూస్తే ఈ ఛలో పంజోజ్యోతి సాహితీవ్యక్తిత్వం నిజంగా పరంజ్యోతే అటువంటి రచయితలలోకాన్ని ఆయన అసహ్యించు కున్నాడేమో అనిపిస్తుంది. ఆయన రచనలు ఎంతగొప్పవైనా, భారతీయమైన, అర్జునమైన, మౌనసంప్రదాయానికి చెందిన, నిర్లిప్తరూపమైన ఆయన వ్యక్తిత్వం ముందు అవి నిజంగా చలిమంటలే అమూల్య ఆయన భాక్తి సత్త్వతి అనుచుల . తి. జీవనసమయంలో దెబ్బతిన్న పక్షి ఆమె. ఈ కథలో సాహితీవాతాపరదాన్ని ఏర్పరచడంలోనూ, పంజోజ్యోతి విషాద గాధను విశదీకరించడంలోనూ కవి కొంచెం పెరిగినట్లుగా కనిపిస్తుంది, ఆయితే, ఏకం అయినా ఇలాగే ఇదే భోరణిలో ఇంతే వ్రాయాలనే నియమం ఏమీలేదు. క్రికెట్ ఆటగాడు

వచ్చే ఒడుపును సట్టి బంతిని కొడకాడు. అలాగే రచయిత తీసుకున్న వస్తుస్వభావాన్నిబట్టి కథాగమన స్వరూపం మారుతూ ఉంటుంది.

ఏది ఏమైనా ఈ చరిమంపలా కథ విలక్షణమైనది. విశిష్టమైనది. కవికా సాహితీ ప్రియంభావుకులను అలరించేది. ఈ లోకం దృష్టిలో కవులకు, కళలకు ఎటువంటి విలువ ఉందో ముఖ్యంగా పరంజ్యోతి అభిప్రాయాల ద్వారా స్పష్టంగా మనకు తెలుస్తుంది.

.. డా॥ రామడుగు వెంకటేశ్వర శర్మ ఎం.ఏ., పిహెచ్.డి.

H/o శ్రీ కొండేపూడి కృష్ణమోహన్ గారు, ప్లిదర్
పాలారినారిపేథి, శ్రీ రామపురం, భీమవరం-2 (P O)
WG. Dt., 534202 (AP.)

—❦—

సాహిత్యము - పరమార్థము

-- శ్రీ ఎస్. నారాయణరావు.

లెక్చరర్, తెలుగుకాళి

ఈ అంశముపై వ్యాసమును వ్రాయుట కుపక్రమించుటకు ముందు అనలు సాహిత్యమనగానేమి? పరమార్థ మనగానేమి? అనువానిని గూర్చి అవగాహన చేసుకోవడం అవసరము. హితమునొసంగునది సాహిత్యమని చెప్పబడినది. సాహిత్యములో ఎన్నోరూపములు కలవు. పద్యము, గద్యము, నాటకము జానపద వాఙ్మయము-వి రూపములనున్నను అవి సాహిత్యమే. పరమార్థమనగా ఏ ఉద్దేశ్యముతో సాహిత్యము యుండవలెను? అనగా దానివలన ఎట్టి సందేశము సమాజమునకు ఇవ్వవలెను? అన్నదాని సారాంశమే పరమార్థము.

'సాహిత్య మలోచనామృతము. సంగీతమాపాత మధురము.' కనుక అలోచించిన వానికే సాహిత్యమందిరి మాధు

ర్యము సంపూర్ణముగ లభించును. శబ్దార్థ జ్ఞానము, బాచిత్య దృష్టిపున్నవానికి గాని సాహిత్యాన్నత్య మభివ్యక్తము కాదు.

తెలుగుసాహిత్యమువకు ప్రాచీన చరిత్ర కలదు, రెండవ విక్రమాదిత్యుని కాలమునందు నవరత్నము లనెడి కవులు, రాయల కాలమున నవరత్నము లనెడి కవులు సాహిత్యసేవ కావించిరి. కాలమునందు వచ్చు మార్పు కనుగుణముగా సాహిత్య రచనలో వైవిధ్యము, లక్షద్యములలో మార్పు గోచరించును.

సార్వదేశిక ప్రయోజనార్థమై, సర్వకాలికమైన సత్యసందేశము నొసగుట ఒక్కభారతము, రామాయణము వంటి సాహిత్యగ్రంథములకు మాత్రమే సాధ్యము. అవి పద్యబద్ధముగా నుండి ఆ గ్రంథములలోని పాఠ్రలు, సన్నివేశములు ఐహికాముష్మిక ఫలప్రాప్తి నొసంగును. ఛరతుని సోదరప్రేమ, రాముడు వారిని తప్పుడు మార్గములో చంపినందున మరుజన్మలో అతడు ఆ పాపఫలము ననుభవించుట మొదలగు అంశములు ముఖ్యమైనవి. ఒక జన్మలో చేసిన పాపఫలమును మరుజన్మలోనైనా అనుభవింపవలె నను లోకోత్తర చివ్య ప్రబోధము రామాయణ మొసగినది.

సులభ సుందర శైలిలో పాఠకుల నానందింప చేయుటే కాదు సాహిత్యధర్మము, అజ్ఞానాహంకారముల తొలగించి వివేచనతోటి ఆలోచనను పెంచుటను, సద్ధర్మ విరూపణకై పరమాత్మ సందర్శనమునకై ఆవేదన తరంగముల మృత్యున్న మొనర్చుటను, సంగీర మెంత సురరముగ హృదయమును వరపరింప చేయగలదో సాహిత్యమంత స్పష్టముగా విపుల ఆత్మానందము నొసగవలయును.

ప్రాచీనకాలము నుండి శృంగార ప్రధాన సాహిత్యము. భక్తిప్రధాన సాహిత్యము కానవచ్చును. మరికొన్ని రచనలు నాటి సాంఘిక దురాచారములను రూపుమాపుటకు, ప్రజావాహినిని సన్మార్గములో పెట్టుట కుపకరించును.

ఉదాహరణకు తిక్కనకాలమున శైవ, వైష్ణవుల మధ్య వైషమ్యము లేర్పడి ప్రజలు కలహించుకొనుచుండిరి. ఇది గమనించి తిక్కన జాతిని అమంగళ మార్గమునుండి మంగళ పథమునకు తిప్పప్రయత్నించి హహరాద్వైత మత స్థానతో దేశమున శాంతిని, ధర్మమును, శుభమును పునఃప్రతిష్ఠించెను. పేమన కాలములో జవీభవించిన వైదిక ధర్మమార్గాన్ని, సాంఘిక దురాచారములను అధిక్షేపించుటకు పద్యమును వజ్రాయుధముగా నుపయోగించెను.

* * * * *

ఫ్రాన్స్ దేశమునందు వార్టేర్ వలె ఆంధ్రదేశములో సంఘ సంస్కరణకోసమై రచన కలమును ఖద్గదృశంగా వాడిన మహా పురుషులే వీరేశలింగం. అంతకుముందు పండితుల, ప్రజల దృష్టిలో మహాపాపములుగా చెలాషణ అగుచున్న విషయములను ఆయన తన పాండితీ ప్రతిభచేతను, అభ్యుదయ దృష్టితోను వివరించి వాటిని సమాజోద్ధరణ కనుసరింప దగిన సత్కార్యములుగా రూపొందించ జేసెను.

ఆంధ్రేశ్వరి, అనేకరచనలు ప్రజలకు దేశపరిస్థితులను తెల్పి వారిని చైతన్య వంతులను చేసినవి. ఉదాహరణకు 1934 సం॥లో డిప్యూటీ విశ్వం రైతుల దైన్యాన్ని చిత్రిస్తూ -

‘పెంలు బొత్తిగ కూలిపోయెను.

కాసు యొక్కటి కానరాదుగ.

రాగిదమ్మిడి రచ్చమాయెను’ అని వ్రాసిరి.

శ్రీ చుమ్మల సీతారామమూర్తి రైతుల కష్టాలను ‘ధరలు కడియె, సేద్యంబు తక్కువాయె. శిస్తు పెండాయె’ అని వివరించిరి.

సాహితీరంగములో అమృత సంచలనం రెచ్చిన వారిలో ముఖ్యులు నయాగరాకవులు. వీరు సీతారామరాజు మన్యం విప్లవం మొదలగు వానిని సాహిత్య ర్పిషితో ప్రజాదృష్టికి తెచ్చిరి. విశ్వనాథ వారి ఆంధ్ర ప్రశస్తి, ఆంధ్ర పౌరుషము, రాయప్రోలు వారి రచనలు ప్రజలలో దేశభిమానమును పురికొల్పినవి.

నైజాముకు, తెలంగాణా గ్రామీణప్రాంతాల్లోని పూర్వదర్ విరంకుళ పర్గాలకు, ఓజుకర్లకు వ్యతిరేకంగా సాయుధ సంఘర్షణ జరిగిన కాలమునందు అటు తెలంగాణాలోను, యిటు ఆంధ్రప్రాంతంలోను అపూర్వ చైతన్యం వెల్లివిరిసింది. అనాటి సంఘర్షణను నాటక రూపములో సుంకర సత్యన్నారాయణ, వాపిరెడ్డి భాస్కరరావు, “మా భూమి” నాటకంద్వారా చిత్రించిరి.

ముందుతరాల వారి జీవితమును జీవిత విధానంలో తరానికి, ప్రరానికి మధ్య వస్తున్న మార్పు, పాశ్చాత్యనాగరికతా వ్యామోహముతో, జాతీయ దృక్పథంలో వస్తున్న క్షీణతను విశ్వనాథ సత్యరాయణగారు ‘వేయిపడగలు’లో చిత్రించిరి.

సాహిత్యములో కొన్ని రచనలు తత్వ, తోయతిష్య తర్క, ఖగోళ, గణిత, రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్రాలను, కొన్ని వ్యాకరణ ఛందోవిషయములను, భాషను గూర్చి వివరించును. వీటి వలన ఆయా శాస్త్రజ్ఞానము దొందవచ్చును.

ఉత్తమ సాహిత్యం కోసం

సమాలోచన

చదవండి! చదివించండి!!

అనేక చారిత్రక చిహ్నాలైన అరణ్యకాలు, ఇతిహాసాలు విశాఖదర్శని ముద్రారాశినము. చిల్లలుని రాజరంగిణి మొదలైనవి మానసికానందముతోపాటు చారిత్రక విషయము న్నష్టపరిచినవి. ఇదేలాంటి ప్రముఖ నాయకుల జీవిత చరిత్రలు, స్వీయచరిత్రల వలన వారి ఆశయములను, ప్రవర్తనను అవగాహన చేసుకొని నక్రమ పరిధిలో నడిచిపోవటం చిహ్నక ముంటున్నది.

చిహ్నముగా సాహిత్యము మానసికానందముతోపాటు మానసిక శాంతినికూడా లోబ్ధిచేస్తుంది. సంతకాది సామాజిక పరిస్థితులను, సాంస్కృతికతలను ప్రజల జీవనానందములలో లోబ్ధిచేస్తుంది. సాహిత్యము ద్వారా ఏదైనా సందేశమును సమర్థవంతముగా ప్రజలకు చేరువైనట్లుగా తరలించడానికి చాలా లాభింప జేస్తుంది. సాహిత్య ప్రభావములో పట్లమున జరుగుచున్న చిహ్నాలను అర్థం చేసుకోవడం ద్వారా మానసిక శాంతిని లభింపజేస్తుంది. అట్లే మన న్యాయశాస్త్రోద్యమమునకు సాహిత్యము ఎంతో సహాయమొనర్చినది.

సాహిత్యము మనకు వివరించుచు, రాజకీయ సమస్యలను తెలుపుచున్నది.

“ప్రతి శక్తిని దాటించి పెంచుతుంది. ఉత్తమ సాహిత్యం, గ్రంథం హృదయాన్ని పెంచుతుంది” అని బ్యాట్ల వివరించు.

కాని సాహిత్యములో పైన వివరించిన లక్షణాలు కనబడకపోతే అది శాస్త్రమేకాదు. ఇవి చాలా మంది సామాజిక ప్రయోజనమునకు, కాలక్షేప ప్రయోజనమును సాధింప జేస్తున్నాయి. కాని సాహిత్యము కోసమే సృష్టించబడినది. ఇది మానసిక శాంతిని, సాహిత్య సందేశ అవగాహనకు పాఠకుల తోడ్పాటు చాలా అవసరమని తెలియజేస్తుంది.

మీరు కావచ్చును. కొన్నిరచనలు మానవ వికాసమునకు తోడ్పడే దీనిగా నారి పతనావస్థకు దారితీయును.

“నిషా తలకెక్కించే చెత్తపుస్తకాలు మర్చి పాపీయాల వంటివి, ఒకటి మేధస్సును, ఒకటి ఆర్థికాన్ని రెండూకలిపి ఆత్మను అక్రమంగా ఉత్తేజితం చేయును” - అని చైల్డ్స్ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు సాహిత్యాన్ని గూర్చి వ్యాఖ్యానించారు.

సాహిత్య ప్రయోజనముపై ఒక వివాదము కలదు. “వ్యాఖ్యం సాహిత్యం కాదు” అన్నారు. కాని “వ్యాఖ్యం బోధనాత్మకం కాదు” అని ఎవ్వరూ వ్రాయలేదు. కనుక ఏదైనా మొదట విశ్లేషణగా ఉండవలెను. బోధనాత్మక ప్రాధాన్యం ఉండవలసి, బోధనాత్మక అంశాన్ని హానికరంగా చేయకుండా ఉండవలెనని కొందరి అభిప్రాయము. అంశాన్ని హానికరంగా చేయకుండా ఉండవలెనని కొందరి అభిప్రాయము. అంశాన్ని హానికరంగా చేయకుండా ఉండవలెనని కొందరి అభిప్రాయము.

సాహిత్య లక్ష్యసాధన నెరవేరవలె నంటే పాఠకుని సహకార ముండవలసింది. ఈ విషయాన్ని గూర్చి వివరిస్తూ అన్నారు.

“మీ కాల్పనిక చిహ్నం ప్రాచీనంగానే ఒక ఆశయంగా ఉంది. పూర్తిచేసేటప్పుడే అనందం, ప్రయోజనం కలుగుతుంది” అన్నారు.

ఈ విషయం మీరు కొన్ని అంగీకారాలు కూడా కలవు.

‘To read will, that is to read in a true spirit is a noble exercise’

“Read, mark, learn and inwardly digest”

పై వ్యాఖ్యలన్నీ సాహిత్య సందేశ అవగాహనకు పాఠకుల తోడ్పాటు చాలా అవసరమని తెలియజేస్తుంది.

